

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В ПИТАННЯХ ВИВЧЕННЯ І ВИКЛАДАННЯ МОВ: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАВДАННЯ

Умови глобалізації, постійні і швидкі зміни у всіх сферах життя, розвиток нових комунікаційних технологій, постійно зростаюча конкуренція і комерціалізація – всі ці фактори і процеси характерні як для України, так і для Європейської спільноти, в яку Україна активно і поступово інтегрується. Усі перелічені вище процеси повною мірою стосуються й освіти. В освітньому процесі на всіх його рівнях зросло значення вивчення іноземних мов, в першу чергу, англійської мови як провідної мови міжнародного спілкування. Професійна функція англійської мови стала однією з визначних на ринку праці, і результатом цього стало посилення мотивації у їх вивченні.

Інтеграція у світову спільноту, виконання Україною положень Ради Європи щодо освіти і вивчення мов, ставлять перед українською системою освіти нову мету – формування особистості, яка б сприймала себе громадянином світу, носія відповідної культури, толерантної до інших культур. Найважливішим інструментом виховання такої особистості є іноземна мова.

Впроваджуючи усі ці завдання у життя, українська освіта намагається визначити освітні стандарти у відповідності до загальноєвропейських стандартів.

Передусім, коли в рамках проектів Ради Європи було розроблено документ по вивченню іноземних мов «Загальноєвропейські компетенції володіння іноземними мовами», Україна також впровадила у свій освітній процес компетентносний підхід. На Європейському рівні була розроблена система рівнів володіння іноземною мовою і система опису цих рівнів з використанням стандартних категорій (рівні А1, А2, В1, В2, С1, С2). Ці два

комплекси створюють єдину систему понять, які можуть бути використаними для опису стандартною мовою будь-якої системи сертифікації, і, відповідно, будь-якої програми навчання, починаючи з постановки цілей і завдань навчання, і закінчуючи компетентностями, яких було досягнуто в результаті навчання.

Основними принципами, у відповідності до яких розроблені спеціфікації для англійської мови, є рівневий підхід до представлення лінгво-дидактичних одиниць і комунікативно-орієнтований підхід до відбору змісту навчання. Власне, це означає, що апарат формування тексту на рівні речення, а саме, граматики і лексики, не розглядаються як мета навчання сама по собі, але є засобом для виконання комунікативних цілей.

Використання іноземної мови в комунікативних цілях вимагає певного рівня мовної, мовленнєвої, соціокультурної компетентності, про що також зазначають документи Ради Європи. У зв'язку з цим виникла необхідність навчання іноземним мовам в тісній єдності з вивченням специфіки суспільного і культурного життя як своєї країни, так і країн мов, що вивчаються, перш за все, англійської. В результаті людина набуває наступні компетенції: лінгвістичну, соціолінгвістичну, соціокультурну, стратегічну (компенсаторну) та соціальну.

Оволодіння лінгвістичною компетенцією означає знання про систему мови, основні правила її функціонування і можливість людини розуміти і бути зрозумілою як в усній, так і у письмовій формі. Соціолінгвістична і соціокультурна компетенції означають можливість людини користуватися мовою в процесі мовлення та урахувувати культурні особливості мовної поведінки носіїв мови, знання звичаїв та соціальних стереотипів і вміння користуватися ними при спілкуванні. Соціальна компетенція означає вміння висловлюватися у різних комунікативних ситуаціях у відповідності до комунікативних цілей. Стратегічна компетенція, якщо людина володіє нею, дозволяє постійно удосконалювати свої знання мови і заповнювати прогалини знань як у мові, так і при спілкуванні [1].

За останні роки Європейська мовна політика спрямовується у сторону мультілінгвізму [2], який розглядається як важливий чинник європейської конкурентоздатності. Концепція мультілінгвізму є визначальною в підході Ради Європи до проблеми вивчення іноземних мов. На її основі ставляться завдання, щоб кожен громадянин Європейського Союзу володів би, окрім рідної мови, якнайменш ще двома іноземними мовами. Це сприятиме подальшим процесам інтеграції та мобільності громадян, розвитку поваги до інших мов та культур. Політика мультілінгвізму базується на виконанні наступних завдань: навчання іноземним мовам має бути впродовж усього життя; слід впроваджувати методи покращення викладання мов, а також створення сприятливого оточення для вивчення мов. Багатомовність виникає під час розширення культурного і мовного досвіду людини. Такий підхід є дуже актуальним для України, де багатомовність (двомовність) є однією з культурних особливостей.

На даний момент Європейська комісія разом з країнами-членами працює над розробкою і імплементацією стратегії покращення навчання іноземним мовам, включаючи розповсюдження матеріалів щодо методів удосконалення навчання мовам, покращення релевантності та порівнянності результатів тестування і оцінки, підвищення ефективності викладання через зміст та інтегроване навчання мовам, сприяння навчанню мовам через комп'ютер та технології, втілення навчання мовам у стратегії розвитку загальних компетентностей, тощо [3].

Мета навчання стає упорядкована загальному завданню – підготовці фахівців в різних професійних сферах, для яких іноземна мова є важливим засобом здійснення їх основної діяльності. Україна може взяти активну участь у цьому процесі і дотримуватися сучасних вимог викладання іноземної мови, починаючи з початкової освіти, і продовжуючи її впродовж життя.

Список використаних джерел

1. <http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/en/>
2. https://europa.eu/european-union/topics/multilingualism_en
3. https://ec.europa.eu/education/policy/multilingualism/languages-in-education_en

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ФОНЕТИКИ ТА ГРАМАТИКИ**

ВИКЛАДАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОВ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Матеріали
міжвузівської науково-практичної конференції з
міжнародною участю

7 грудня 2017 року

м. Харків
2017

Організаційний комітет конференції:

Товма М.І., Іщенко С.О., Михайлова О.Г., Конаржевська В.І., Спільник Т.М.,
Мокрій Я.О., Дорофєєва О.С., Гладун А.С.

Викладання європейських мов та євроінтеграція : Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Х. : Національна академія Національної гвардії України, 2017. – 126 с.

До збірника «Викладання європейських мов та євроінтеграція» увійшли матеріали міжвузівської науково-практичної конференції з міжнародною участю, яка відбулася на кафедрі фонетики та граматики 7 грудня 2017 року в Національній академії Національної гвардії України.

У збірнику тез доповідей висвітлено актуальні проблеми методики викладання європейських мов у ВНЗ, сучасні питання перекладу, міжкультурної комунікації, іншомовної підготовки майбутніх фахівців, використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні іноземної мови, а також питання євроінтеграції у контексті навчання іноземним мовам.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за добір, достовірність наведених фактів, цитат, інших відомостей несуть автори публікацій.